

บทความพิเศษ

เรื่อง พฤติกรรมเรียกร้องความสนใจของสุนัข

Attention Seeking Behavior

สนับสนุนบทความโดย โรงพยาบาลสัตว์เอ็น.พี.

คนและสุนัขต่างก็มีความผูกพันกันมานานซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ผิด ตราบใดที่ไม่มีการเรียกร้องกันจนเกินขอบเขต สุนัขอาจจะเห่าเพื่อเรียกเจ้าของซึ่งถือเป็นการสื่อสารกันระดับปกติ

สุนัขพูดไม่ได้แต่ใช้วิธีการเรียนรู้ว่าทำวิธีไหนได้ผลในการเรียกความสนใจจากเจ้าของ และถ้าเมื่อใดเจ้าของให้ความสนใจต่อสิ่งที่สุนัขเรียกร้องมากเกินไปจนขอบเขต พฤติกรรมบางอย่างที่น่ารำคาญจะมีมามากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี positive reinforcement สุนัขจะเรียกร้องมากขึ้น และถึงคุณจะไม่บอกให้สุนัขหยุดก็ไม่ได้ผล เพราะยังถือเป็นการตอบสนองและยังสื่อสารกับสุนัข

การเห่า, คราง, และหยอกล้อเหมือนเล่นเงาตัวเองต่อหน้าเจ้าของเป็นการเรียกร้องความสนใจของสุนัข

พฤติกรรมเรียกร้องความสนใจอาจกลายเป็นความเครียดของเจ้าของแทน ตัวอย่างเช่น สุนัขเห่าเรียกเจ้าของตลอดเวลาเพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือกระโดดตะกายเจ้าของตลอดเวลา หรือเอาเท้าคอยสะกิดเจ้าของเวลาเจ้าของคุยกับเพื่อน บางตัวขโมยของไปซ่อน และกัดทำลายข้าวของเพื่อเรียกร้องความสนใจจากเจ้าของ เจ้าของสุนัขก็จะต้องหงุดหงิดเป็นธรรมดา ยิ่งคุณตะโกนดุว่าสุนัข, วิ่งไล่ตามแย่งของคืน ยิ่งเป็นการตอกย้ำความสำเร็จของสุนัขที่สามารถเบนความสนใจมาที่ตัวสุนัขได้ตามที่สุนัขต้องการ โดยเฉพาะสุนัขจะยิ่งชอบใจเมื่อคุณยกมือยกไม้และส่งเสียงดัง

บางที่สุนัขก็เรียกร้องความสนใจด้วยวิธีแปลก ๆ ซึ่งดูไม่น่าเชื่อ เช่น แกล้งทำเป็นเจ็บขาเพื่อให้เจ้าของสนใจพาไปหาสัตวแพทย์ ซึ่งแสดงว่าเจ้าของให้ความสนใจมากกว่าปกติ มีสุนัขพูดได้หลายตัวหนึ่งเกาหน้าตัวเองอย่างรุนแรงเป็นเวลาแรมปี ไม่ว่าจะวินิจฉัยหาสาเหตุอย่างไรก็ไม่สามารถหาสาเหตุได้ เลือกรักษาด้วยการรักษาก็ไม่หาย

แต่จู่ ๆ อาการหายไปเองเมื่อสุนัขอีกตัวเสียชีวิตไป และกลับมามีอาการอีกเมื่อเจ้าของนำสุนัขตัวใหม่มาเลี้ยง สรุปลงจากประวัติแล้วน่าจะเกิดจากการที่สุนัขต้องการเรียกร้องความสนใจจากเจ้าของ

วิธีการเรียกร้องความสนใจ

เห่า

ส่งเสียงครางหึ่ง ๆ

อาเจียน

แก้งทำเป็นป่วย เช่น เจ็บขา

ไล่งับเงาตัวเอง

ไล่งับลม ทำท่าทางเหมือนไล่งับแมลงวัน

ทำท่าทางแปลก ๆ ให้เห็น

จะทำอย่างไรเมื่อสุนัขเรียกร้องความสนใจ

ต้องเข้าใจพื้นฐานการรักษารอคเรียกร้องความสนใจก่อนว่า ต้องไม่ใช่ใจการเรียกร้องใด ๆ ของสุนัข แต่ต้องเข้าใจว่าการทำเป็นไม่สนใจในระยะแรกจะไม่ได้ผล เพราะสุนัขจะยังมีอาการแหย่ง, จะมีการเรียกร้องความสนใจมากกว่าเก่า อาการเช่นนี้จะเป็นอย่างนี้จนอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วอาการเรียกร้องความสนใจจะค่อย ๆ ลดลงเรื่อยๆ ซึ่งช่วงระยะเวลานี้เป็นช่วงที่รบกวนใจเจ้าของมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะอย่างที่เคยกกล่าวมาแล้วในหลายๆ ตอนว่าสุนัขใช้วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ จึงต้องเข้าใจว่าความคิดของสุนัขว่า เคยใช้วิธีเห่าเรียกร้องความสนใจแล้วได้ผล แต่คราวนี้ไม่ได้ผลสุนัขจึงต้องพยายามมากกว่าเดิมเพราะประสบการณ์บอกว่ามันเคยได้ผล

การรักษา

แผนการรักษาจะเป็นไปตามขั้นตอนข้างล่างนี้

เมื่อเจ้าของไม่ให้ความสนใจสุนัข คือ ไม่สนใจพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น ขโมยของไปซ่อนหรือทำลาย, ไม่พูดหรือดุด่าสุนัข, ไม่เล่นด้วย

สุนัขจะขโมยของมากขึ้น และพยายามชวนเจ้าของเล่น เช่น อาจวิ่งวนไปรอบเจ้าของเพื่อหลอกกล่อให้เจ้าของเล่นด้วยหรือหันมาสนใจ

เจ้าของต้องไม่สนใจสุนัขทุกอย่างที่สุนัขทำ

เมื่อผ่านไประยะหนึ่งสุนัขจะเริ่มไม่มั่นใจว่าการเรียกร้องความสนใจวิธีนี้จะได้ผล สุนัขจะแสดงอาการ

กระตือรือร้นน้อยลง และแสดงอาการเรียกร้องลดลง

ระยะยังเจ้าของยังต้องไม่ใส่ใจสุนัข

การเรียกร้องของสุนัขจะลดลงไปเรื่อย ๆ จนหายไปเอง

ข้อควรระวัง

การให้ความสนใจการเรียกร้องของสุนัขแม้เพียงครั้งเดียวเพราะความใจอ่อนของเจ้าของ อาการจะเป็นเหมือนตอนเริ่มต้นอีกครั้ง เจ้าของต้องรอจนกว่าสุนัขจะเรียนรู้ว่าไม่ผลจริงๆ จึงจะกลับไปให้ความสนใจสุนัขอีก ซึ่งก็เหมือนกับการเล่นเกมว่าใครทนกว่ากัน

การรักษาที่ประสบผลสำเร็จเร็ว

วิธีเร่งให้การรักษาประสบผลเร็วขึ้นต้องใช้เครื่องมือบางอย่างช่วยกระตุ้น เช่น เสียงเคาะส้อม, เสียงร้องคล้าย เบ็ด หรือเสียงคีย์บอร์ด ๆ ของเปียโน เสียงเหล่านี้เปรียบเสมือนสัญญาณลึกลับส่งให้สุนัขรู้ว่าเมื่อสุนัขแสดงอาการไม่พึงประสงค์ในการเรียกร้องเจ้าของจะไม่สนใจ หรือเดินหนีออกไปจากที่สุนัขอยู่

เสียงที่เจ้าของส่งไปถึงสุนัขจะทำให้สุนัขหันกลับมาสนใจเสียงที่เกิดขึ้น และอาจหยุดหรือชะงักพฤติกรรม การเรียกร้อง และเป็นการบอกสุนัขว่าอาการแบบนี้ร้ายแรง ผลลัพธ์ของการรักษาก็จะเร็วกว่าเดิม

หลักปรัชญาที่ต้องคำนึงถึง

การที่สุนัขเรียกร้องความสนใจบ่อยๆ ต้องคิดในแง่บวกกลับคิดว่าสุนัขมีเหตุผลในการเรียกร้องหรือไม่ เช่น สุนัขถูกปล่อยไว้ตัวเดียวในบ้านหรือเปล่า หรือสุนัขใช้เวลาในที่ส่วนตัวของสุนัขนานเกินไปหรือไม่ หรือเกิดเนื่องจากสุนัขไม่ได้รับการออกกำลังกายที่สม่ำเสมอเพียงพอ หรือเกิดเนื่องจากการกระตุ้นภาวะทางจิตใจของสุนัขเอง หรือเป็นเพราะสุนัขไม่มีอะไรจะทำ สิ่งเหล่านี้เจ้าของควรจะแยกแยะให้ออกว่ามาจากสาเหตุใดกันแน่สุนัขถึงมีพฤติกรรมเรียกร้อง ซึ่งสำคัญกว่าการหาทางหยุดพฤติกรรมที่คุณคิดว่าเป็นการรบกวนเจ้าของ การเรียกร้องความสนใจของสุนัข อาจเป็นเพียงการแสดงความไม่พอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่กล่าวมาก็ได้

เพื่อเป็นการป้องกันพฤติกรรมที่เจ้าของไม่พึงประสงค์ จึงควรแน่ใจว่าวิถีชีวิตที่สุนัขเป็นถูกต้องตามหลักการหรือไม่ และควรตอบคำถามข้างล่างนี้เพื่อจะได้รู้ว่าปัญหาอยู่ที่ไหน

คุณให้สุนัขได้ออกกำลังกายเพียงพอหรือไม่ เวลาในการออกกำลังกายที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 20-30 นาทีต่อวัน เป็นการออกกำลังกายต่อเนื่องอย่างแอโรบิค

สุนัขได้รับอาหารพอเหมาะหรือเปล่า อย่าให้อาหารสุนัขที่มีพลังงานสูงมากเกินไป เช่น อาหารเม็ดสูตรสุนัขใช้งาน ถ้าสุนัขของคุณใช้พลังงานส่วนเกินไม่หมดเพราะไม่ได้รับการออกกำลังกายเพียงพอและใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในบ้าน ปัญหาการเรียกร้องจะเกิดตามมา

ระดับการสื่อสารระหว่างคุณกับสุนัขอยู่ในระดับใด คุณควรใช้เวลาในการสอนให้สุนัขรู้จักคำสั่งที่เป็นคำเดียวโดด ๆ เช่น นั่ง, หมอบ, ซิต, คอย, อย่า, ไม่, หยุด ฯลฯ

คุณเคยให้รางวัลกับสุนัขด้วยการ ตบไหล่เบา ๆ , ชมสุนัขด้วยคำพูดที่อ่อนโยน, เกาท้องหรือหูสุนัข บ้างหรือไม่ ถ้ายังไม่เคยแนะนำให้ท่านเจ้าของเริ่มทำได้ตั้งแต่บัดนี้เลย

คุณเคยฝึกการใช้งานสุนัขบ้างหรือไม่ ถ้ายังไม่เคยเริ่มเสียตั้งแต่วันนี้เลยครับ งานที่เหมาะสมกับสุนัขแต่ละสายพันธุ์ควรเลือกให้เหมาะสมด้วย เช่น สุนัขตระกูลรีทรีฟเวอร์หรือสุนัขพันธุ์ที่ใช้ในการล่าสัตว์, พันธุ์ที่ใช้ในกีฬาบางอย่าง ลองเล่นให้คาบลูกบอลหรือกิ้งไม้มาหรือเล่นจานร่อน พันธุ์ที่ใช้ในการดูแลปศุสัตว์ลองให้ออกกำลังกายโดยการวิ่ง หรือพันธุ์ที่ซัดมกลืน เช่น ตระกูลฮาวด์ทั้งหลายลองฝึกการดมกลิ่นดู

สรุป

สุนัขที่มีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจอาจมีปัญหาซับซ้อนทางจิตใจ และความต้องการของสุนัขแต่ละตัว และมีหลายตัวที่มีปัญหาจากปัญหาทางพฤติกรรมอื่น ๆ หรือมีปัญหาอื่นมาบีบบังคับให้สุนัขแสดงพฤติกรรมเรียกร้องอย่างที่กำลังกล่าวมาแล้วข้างต้น